

Vill du utveckla framtidens kostnadseffektiva och hållbara havsenergisystem?

Du som har en idé och som vill vara med och bidra till en hållbar klimatomställning är välkommen att söka stöd för projekt som syftar till att utveckla lösningar och kunskap för framtidens havsenergisystem

Innehåll

1	Tema för utlysningen	3
1.1	Två olika kategorier att söka stöd inom	3
2	Vem kan söka?	4
3	Projektförslagen bedöms utifrån följande kriterier	5
4	Så här ansöker du – börja i god tid	6
5	Vad ska finnas med i ansökan?	6
6	Hur stor andel av projektets kostnader kan vi få stöd för?	7
6.1	Stödberättigande kostnader	7
6.2	Stöd till icke-ekonomiska aktörer	7
6.3	Stöd till företag	8
6.3.1	Aktiviteterna i projektet delas in i forskningskategorier	8
6.3.2	Stödets storlek beror på företagets storlek	9
6.3.3	Tillägg till stödnivåerna	10
6.3.4	Stöd av mindre betydelse	11
6.4	Samfinansiering	11
6.5	Internationella aktiviteter	11
7	Vad händer efter att jag lämnat in vår ansökan?	12
8	Om ni beviljas stöd	12
9	Utlisningen är en del av programmet Marin energiomvandling 2018-2024. 12	
9.1	Fokusområden	13
9.1.1	Miljöpåverkan vid etablering, drift och avveckling	14
9.1.2	Tillförlitlighet och överlevnadsförmåga	14
9.1.3	Komponenter, delsystem och prototyper för kostnadseffektiv elgenerering	15
9.1.4	Tester och demonstration av aggregat i havsmiljö – uppskalning av lovande tekniker	15
9.1.5	Förbättrade etablerings-, drifts- och underhållsstrategier	15
10	Om du har frågor	16
	Bilaga	17

1 Tema för utlysningen

Målet med utlysningen är att bidra till:

- En fortsatt utveckling av kostnadseffektiva och hållbara havsenergisystem i Sverige
- En stärkt inhemsk värdekedja
- En högre grad av kunskapspridning och samverkan (nationell och internationell)

Utlsysningen (och programmet Marin energiomvandling 2018 - 2024) omfattar följande teknikområden:

- vågkraft
- strömkraft
- salt- och temperaturgradientkraft

Utlsysningen är öppen för projektförslag inom programmets samtliga fokusområden¹:

- Komponenter, delsystem och prototyper för kostnadseffektiv elgenerering
- Tillförlitlighet och överlevnadsförmåga
- Miljöpåverkan vid etablering, drift och avveckling
- Förbättrade etablerings-, drifts- och underhållsstrategier
- Tester och demonstration av aggregat i havsmiljö

Energimyndighetens stöd inom denna utlysning är ca 30 miljoner kronor.

1.1 Två olika kategorier att söka stöd inom

Projekt kan söka inom två olika kategorier:

Kategori A - Tillämpad forskning²

Projektet kan innehålla industriell forskning och/eller experimentell utveckling. Krav är att resultaten från projektet ska komma många till nytta och offentliggöras.

Se avsnittet 6 Hur stor andel av projektets kostnader kan vi få stöd för? nedan för möjliga stödnivåer för olika aktörer.

Åtminstone en tredjedel av utlyst belopp ska gå till kategori A.

---

¹ Se avsnittet 9.1 Fokusområden längre ner i dokumentet för beskrivning av de olika områdena

² Inbegriper industriell forskning och experimentell utveckling, se avsnitt ”6.3.1 Aktiviteterna i projektet delas in i forskningskategorier” för definition

Kategori B - Företagsdrivna innovations- och utvecklingsprojekt samt demonstrationsprojekt och genomförbarhetsstudier inför demonstrationsprojekt.

Ansökningar inom denna kategori måste innehålla minst ett företag³. Projekt kan bedrivas som samarbete mellan företag och icke-ekonomiska aktörer som t.ex. universitet, högskolor och institut.

Ansökningar inom denna kategori ska ha en samfinansieringsgrad om minst 30% för projektet i sin helhet. Samfinansieringen ska komma från företag. Se även avsnittet 6 Hur stor andel av projektets kostnader kan vi få stöd för?" nedan för möjliga stödnivåer för olika aktörer.

Ansökan ska innehålla en affärsplan som visar hur konceptet kan kommersialiseras till 2030. Denna affärsplan bör även innehålla en elkostnadsproduktionskalkyl (inklusive OPEX, CAPEX och energiabsorption). Det ska framgå ur ansökan hur projektet ämnar reducera elproduktionskostnaden och med hur mycket. Detta görs genom att fylla i mallen "LCOE havsenergi" som finns tillgänglig på utlysningssidan. Fyll i en version som visar uppskattad elproduktionskostnad vid projektstart, och en version som visar vad elproduktionskostnaden beräknas bli efter projektet genomförts. Lägg dessa som bilagor till ansökan. I samband med slutrapportering kommer vi fråga efter en uppdaterad elproduktionskostnads-kalkyl. För utveckling av enskilda komponenter ska det framgå hur elproduktionskalkylen påverkas. Åtminstone en tredjedel av utlyst belopp ska gå till kategori B.

Utlysningen omfattar inte grundforskning eller rutinmässiga eller återkommande ändringar av befintliga varor, tillverkningsmetoder, tillverkningsprocesser eller tjänster.

Varje projekt inom utlysningen kan beviljas högst 9 000 000 kr i stöd från Energimyndigheten.

Projektet kan starta tidigast 1 maj 2020 och som längst pågå till 25 mars 2024.

2 Vem kan söka?

Alla aktörer som kan bidra till ovanstående mål kan söka. Det kan till exempel vara:

- företag
- universitet och högskolor

---

³ Företaget måste ingå som partner i projektgruppen. Underkontrakterade företag eller deltagande i referensgrupp inkluderas alltså inte i begreppet.

- institut

3 Projektförslagen bedöms utifrån följande kriterier

De projekt som beskrivs i ansökningarna bedöms utifrån följande kriterier:

1 Potential att bidra till utlysningens mål

- I vilken grad bidrar projektet till utvecklingen av kostnadseffektiva och miljömässigt hållbara elproduktionssystem med förutsättning att kommersialiseras innan 2030?
- I vilken grad bidrar projektet till att det finns en stärkt värdekedja inom havsenergi där svenska aktörer knyts ihop. Vid utvecklingen drar aktörerna nytta av tidigare erfarenheter, både inom havsenergiområdet och angränsande områden.
- I vilken grad bidrar projektet till att en hög grad av utbyte av erfarenheter och kunskap (kunskapsspridning och samverkan) mellan relevanta aktörer har skett. Detta inkluderar aktörer i olika industrinäringar samt både inom och utanför landsgränserna

2 Relevans till fokusområden

- Projektets relevans i förhållande till forskning och innovationsprogrammet marin energiomvandlings utpekade fokusområden

3 A Vetenskaplig kvalitet (Gäller enbart för projekt i kategori A)

- Bidrar projektet till att föra forskningsfronten framåt?
- Bedöms projektet hålla hög vetenskaplig kvalitet?

3 B Innovationshöjd (Gäller enbart för projekt i kategori B)

- Innefattar projektet en ny idé eller innovation?
- Tillför lösningen ett värde för den tilltänka kunden eller användaren?

4 Nyttiggörande och spridning

- I vilken mån kan projektet komma till nytta, t.ex. genom kunskapsuppbyggnad, generalitet hos vetenskapliga resultat och framtagna produkter, öppna data, publikationer, nya varor, tjänster eller processer, kommersialisering?
- Finns en plan för hur resultaten ska nyttiggöras och spridas?
- Finns det ett identifierat behov för projektets resultat, t.ex. en tydlig kunskapslucka eller marknadspotential?

5 Genomförbarhet

- Är målen med projektet mätbara, konkreta, väldefinierade och rimligt ambitiösa?
- Är förslaget till arbetsplan konkret och tidsmässigt realistisk?
- Har aktörerna rätt kompetens och rätt resurser för att genomföra satsningen?

- I vilken grad deltar och bidrar den aktör som ska kommersialisera eller nyttiggöra resultatet till projektet?
- Är budgeten rimlig i för hållande till de tänkta insatserna och målen?
- Hur väl hanterar projektet jämställdhet, genus och mångfald både gällande konsortiets sammansättning och projektets frågeställningar när det är relevant?

Det ska i ansökan vara tydligt på vilket sätt projektet uppfyller bedömningskriterierna.

4 Så här ansöker du – börja i god tid

Följ dessa steg så går handläggningen av din ansökan snabbare:

- Använd E-kanalen⁴ för att skriva din ansökan och välj programmet ”Marin energiomvandling” och sedan den utlysningsskategorin som motsvarar den kategori som du vill söka inom.
- Börja med att ansöka om din personliga behörighet till E-kanalen. Ansök om behörighet i god tid, eftersom det kan ta ett par dagar att få behörigheten.
- Skriv på svenska eller engelska
- Skriv alltid en sammanfattning på svenska
- Skriv så att någon som inte är insatt i ämnet kan förstå vad projektet handlar om.

Steg för steg-anvisningar för hur du skickar in ansökan finns i Lathund för E-kanalen (du hittar den längst ner till vänster på startsidan i E-kanalen).

Lämna in ansökan senast **12 december 2019**. Vi lämnar support fram till kl. 16:00 samma dag.

5 Vad ska finnas med i ansökan?

Skriv er ansökningstext i fälten i E-kanalen. Mer information om vad som ska stå i fälten finns beskrivet i Anvisningar för ansökan⁵.

Om ansökan inte skrivs på engelska ska sökanden till ansökan **bifoga en projektbeskrivning på engelska** på max 5 sidor inklusive figurer, tabeller och referenser. Detta för att internationella experter ska ha möjlighet att granska projektet. Denna projektbeskrivningen ska innehålla en beskrivning av syftet med projektet, vilka resultat projektet förväntas uppnå och hur det ska genomföras.

I kategori B efterfrågar vi särskilt en affärsplan som visar hur konceptet kan kommersialiseras till 2030. Denna affärsplan bör även innehålla en

---

⁴ Länk till E-kanalen finns på utlysningens webbsida.

⁵ Länk till Anvisningar för ansökan finns på utlysningens webbsida.

elkostnadsproduktionskalkyl (se mer information avsnitt 1.1 Två olika kategorier att söka stöd inom).

6 Hur stor andel av projektets kostnader kan vi få stöd för?

Hur mycket stöd varje projektdeltagare kan få beror bland annat på

- hur stora stödberättigande kostnader som deltagaren har
- om deltagaren är en icke-ekonomisk aktör eller ett företag
- vilken forskningskategori som aktiviteterna i projektet anses motsvara.

Varje projekt inom utlysningen kan beviljas högst 9 000 000 kr i stöd från Energimyndigheten. För demonstrationsprojekt med sökt stödbelopp på 10 miljoner kronor eller över hänvisas till Energimyndighetens [program för pilot- och demonstrationsprojekt](#).

6.1 Stödberättigande kostnader

Ni kan få stöd för följande kostnader, enligt Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014, artikel 25.3:

- a) Personalkostnader: forskare, tekniker och annan stödpersonal i den omfattning som de arbetar med projektet.
- b) Kostnader för instrument och utrustning i den utsträckning och under den tid som de används för projektet. Om instrumenten och utrustningen inte används under projektets hela livscykel anses endast de avskrivningskostnader som motsvarar forskningsprojektets livscykel, beräknade på grundval av allmänt accepterade redovisningsprinciper, vara stödberättigande.
- c) Kostnader för byggnader och mark i den utsträckning och under den tid som de används för projektet. När det gäller byggnader anses endast de avskrivningskostnader som motsvarar forskningsprojektets livscykel, beräknade på grundval av allmänt accepterade redovisningsprinciper, vara stödberättigande. För mark är kostnader för överlåtelse på affärsmässiga villkor eller faktiska kapitalkostnader stödberättigande.
- d) Kostnader för kontraktsforskning, kunskap och patent som köps eller hyrs in från externa källor på marknadsmässiga villkor, samt kostnader för konsulttjänster och motsvarande tjänster som används uteslutande för forskningsverksamheten.
- e) Andra allmänna omkostnader och andra driftskostnader, inklusive kostnader för materiel, förrådsartiklar och liknande produkter, som uppkommit som direkt följd av ett projekt.

6.2 Stöd till icke-ekonomiska aktörer

Aktörer som inte bedriver ekonomisk verksamhet (såsom exempelvis universitet, högskolor, kommuner och forskningsinstitut, i den utsträckning arbetet bedrivs

inom den icke-ekonomiska verksamheten) kan få stöd med upp till 100 procent av aktörens stödberättigande kostnader i projektet.

- Universitet och högskolor får göra påslag för indirekta kostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar
- Institut med icke-ekonomisk verksamhet samt offentliga verksamheter såsom kommuner får göra påslag för indirekta kostnader med högst 30 procent av sina stödberättigande personalkostnader (dvs. lön och lönebikostnader).

6.3 Stöd till företag

Hur stor andel av ett företags stödberättigande kostnader (den så kallade stödnivån) som kan täckas av stödet från Energimyndigheten bestäms av EU:s statsstödsregler. Stödnivån bestäms dels utifrån vilken forskningskategori som de olika aktiviteterna i projektet anses motsvara, dels utifrån storleken på företaget som ska ta emot stödet.

Som företag betraktas varje enhet, oberoende av juridisk form, som bedriver ekonomisk verksamhet. Med ekonomisk verksamhet avses att tillhandahålla varor eller tjänster på en marknad. Som företag anses således sådana enheter som utövar ett hantverk eller annan verksamhet enskilt eller inom familjen, personsammanslutningar eller föreningar som bedriver en regelbunden ekonomisk verksamhet.

6.3.1 Aktiviteterna i projektet delas in i forskningskategorier

Den maximala stödnivån som ett företag kan få beror på vilken forskningskategori som aktiviteterna i projektet anses motsvara. Aktiviteterna i projektet kan även anses motsvara flera olika forskningskategorier. De maximalt tillåtna stödnivåerna som ett företag kan få framgår av artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014⁶. I Tabell 1 nedan beskrivs de olika forskningskategorierna. Av Tabell 3 framgår sedan de maximala stödnivåerna.

Om företaget som Energimyndigheten beviljar stöd till har fått eller får finansiering till projektet i form av annat offentligt stöd (såsom annat statligt, regionalt eller kommunalt stöd), måste man ta hänsyn till detta stöd vid uträkning av hur stort stöd som företaget kan få. Enligt EU-reglerna får det *sammanlagda* offentliga stödet som företaget får för projektet inte överskrida de maximala stödnivåerna som anges i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.⁷

Tabell 1. Klassning av forskningsaktiviteter i forskning och utvecklingsprojekt⁸

Genomförbarhetsstudie	utvärdering och analys av potentialen för ett projekt som syftar till att stödja beslutsprocessen genom att objektivt och rationellt avslöja projektets starka och svaga sidor, möjligheter och risker samt att identifiera de resurser som krävs för att genomföra det, och slutligen utsikterna för att projektet blir en framgång.
------------------------------	---

⁶ Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget.

⁷ Se artikel 8 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

⁸ Definitionerna framgår av artikel 2, punkterna 84–87 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Länk finns på utlysningens webbsida.

Grundforskning	experimentellt eller teoretiskt arbete som i första hand syftar till att förvärva ny kunskap om de grundläggande orsakerna till fenomen och iakttagbara fakta, och som inte syftar till någon direkt kommersiell tillämpning eller användning.
Industriell forskning	planerad forskning eller kritisk analys, som syftar till att förvärva ny kunskap och nya färdigheter för att utveckla nya produkter, processer eller tjänster, eller för att markant förbättra befintliga produkter, processer eller tjänster. Detta inbegriper skapandet av komponenter som utgör delar av komplexa system, och kan inbegripa byggande av prototyper i laboratoriemiljö eller i en miljö med simulerade gränssnitt till befintliga system och till pilotverksamhet, om detta är nödvändigt för den industriella forskningen, särskilt för allmän teknikvalidering.
Experimentell utveckling	<p>att förvärva, kombinera, forma och använda befintliga vetenskapliga, tekniska, näringslivsmässiga och andra relevanta kunskaper och färdigheter med syftet att utarbeta nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster. Detta kan också inbegripa t.ex. verksamheter som syftar till konceptuell definition, planering och dokumentation av nya produkter, processer eller tjänster.</p> <p>Experimentell utveckling kan inbegripa utformning av prototyper, demonstration, pilotarbete, testning och validering av nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster i miljöer som motsvarar realistiska driftförhållanden, där det primära syftet är att göra ytterligare tekniska förbättringar på de produkter, processer eller tjänster som ännu inte är fasta. Detta kan omfatta utveckling av en kommersiellt användbar prototyp eller ett pilotarbete som med nödvändighet är den slutliga kommersiella produkten och som är alltför dyr att producera för att endast användas för demonstration och utvärdering.</p> <p>Experimentell utveckling inbegriper inte rutinmässiga eller återkommande ändringar av befintliga varor, tillverkningsmetoder, tillverkningsprocesser, tjänster eller andra pågående verksamheter även om dessa ändringar kan innebära förbättringar.</p>

6.3.2 Stödets storlek beror på företagets storlek

Den maximala stödnivån som ett företag kan få beror också på företagets storlek. Om sökanden är ett litet eller medelstort företag får stödnivån höjas med 20 respektive 10 procentenheter, vilket framgår av artikel 25 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Vid bedömning av ett företags storlek måste man ta hänsyn till antalet anställda, årsomsättning och balansomslutning. Storleken på företag definieras enligt Tabell 2. För att exempelvis klassas som ett medelstort företag krävs det dels att man har färre än 250 personer anställda, dels att *antingen* företagets årsomsättning *eller* balansomslutning understiger beloppen som framgår av tabellen nedan (alltså 50 miljoner euro respektive 43 miljoner euro). Av betydelse för bedömningen av ett företags storlek är även företagets relation till andra företag, främst ägare, och graden av kontroll som andra företag utövar över företaget. Detta finns beskrivet i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014, bilaga 1, artikel 2. Se även kommissionens användarhandledning om definitionen av SMF-företag.

Tabell 2. Definition av företagens storlek⁹

Storlek	Antal anställda*	Arsomsättning eller balansomslutning**
Småföretag	< 50	≤ 10 milj. €
Medelstora företag	< 250	≤ 50 milj. € resp. ≤ 43 milj. €
Stora företag	≥ 250	> 50 milj. € resp. > 43 milj. €

*) Med anställda avses inte bara löntagare utan även ägare som arbetar i företaget utan att vara anställda och konsulter som befinner sig i en beroendeställning till företaget.

**) Uppgifter från det senast godkända räkenskapsåret beaktas. För att ett tröskelvärde ska anses passerat ska företaget ha haft högre eller lägre värden under två år i rad.

I tabellen nedan framgår den maximala stödnivån som kan lämnas till aktörer för forsknings- och utvecklingsprojekt.

Tabell 3. Översikt maximala stödnivåer

Typ av forskning och utveckling	Små företag	Medelstora företag	Stora företag	Icke-ekonomiska aktörer*
Genomförbarhetsstudie	70 %	60 %	50 %	100 %
Grundforskning	100 %	100 %	100 %	100 %
Industriell forskning	70 %	60 %	50 %	100 %
Experimentell utveckling	45 %	35 %	25 %	100 %

*) Till exempel universitet och forskningsinstitut.

6.3.3 Tillägg till stödnivåerna

Ett tillägg på högst 15 procentenheter får under vissa förhållanden lämnas när projektet utgör ett faktiskt samarbete mellan företag eller mellan företag och organisationer för forskning och kunskapspridning. För att ett sådant tillägg ska få lämnas måste vissa särskilda villkor vara uppfyllda.

Vid samarbeten mellan företag måste minst ett av företagen vara ett litet eller medelstort företag om inte projektet genomförs i minst två medlemsländer inom EU. Inget av företagen får stå för mer än 70 procent av de stödberättigade kostnaderna.

Vid samarbeten mellan företag och forskningsorganisationer måste forskningsorganisationen ha rätt att offentliggöra sina egna forskningsresultat. Forskningsorganisationen måste stå för minst 10 procent av de stödberättigande kostnaderna.

Om projektet inte utgör ett sådant samarbete kan ett tillägg på högst 15 procentenheter ändå lämnas om resultaten av forskningsprojektet får omfattande spridning genom konferenser, offentliggörande, öppna databaser eller gratis eller öppen programvara.

De olika tilläggen kan kombineras. Stödnivån får dock aldrig överstiga 80 procent av de stödberättigade kostnaderna.

⁹ Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014, bilaga 1, artikel 2. Länk finns på utlysningens webbsida.

6.3.4 Stöd av mindre betydelse

Finansiering kan också lämnas till företag genom ett så kallat stöd av mindre betydelse. När stöd lämnas i form av stöd av mindre betydelse, gäller de villkor som anges i kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska Unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse (EUT L 352, 18.12.2013, s. 1).

Stöd av mindre betydelse får som huvudregel sammanlagt beviljas upp till motsvarande 200 000 euro under en treårsperiod. Till ett företag som utför godstransporter på väg för annans räkning får stöd av mindre betydelse beviljas upp till motsvarande 100 000 euro under en treårsperiod. I samband med ansökan ska företaget därför lämna ett intyg till Energimyndigheten om allt annat sådant stöd som företaget har erhållit under de senaste tre åren.

6.4 Samfinansiering

De delar av projektets stödberättigande kostnader som inte täcks av stödet från Energimyndigheten kallas för samfinansiering. Det kan till exempel vara

- arbetstid
- kontanta medel
- experimentkostnader

Samfinansiering i annan form än kontanta medel ska utgöras av faktiska och reviderbara kostnader som uppstår under projekttiden.

Observera att Energimyndigheten kan komma att ställa högre krav på samfinansiering av stödmottagande företags kostnader än vad kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 kräver. Energimyndigheten kan även kräva samfinansiering av icke-ekonomiska aktörer som myndigheten beviljar stöd till mot regleringsbrevet för Statens energimyndighet (såsom exempelvis universitet, högskolor, kommuner och forskningsinstitut).

Offentliga medel får inte räknas med i samfinansieringen av ett företags kostnader. Ett exempel på detta är samfinansiering från en aktör vars verksamhet till viss del finansieras av t.ex. kommunala eller statliga medel. Om aktören samfinansierar en del av företagets kostnader, får företaget inte räkna med den delen som består av offentliga medel i sina stödberättigande kostnader.

För icke-ekonomiska aktörer kan offentliga medel, så som universitetens ramanslag, användas som samfinansiering.

6.5 Internationella aktiviteter

Energimyndigheten är restriktiv med att ge forskningsmedel till aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige. Detta kan ske i undantagsfall om samtliga av nedanstående kriterier är uppfyllda:

- 1 Det kan styrkas att de aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige har en unik kompetens som inte finns hos aktörer i Sverige.

- 2 Projektet är väsentligt för att uppnå programmets mål.
- 3 Det kan ske en tydlig kunskapsöverföring till aktörer i Sverige.

Energimyndigheten kan neka finansiering till aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige även om samtliga av ovanstående kriterier anses vara uppfyllda.

7 Vad händer efter att jag lämnat in vår ansökan?

Er ansökan bedöms av ett programråd samt vid behov av utländska experter. Det är den version av ansökan som du lämnat in före utlysningens stängningsdatum som bedöms. Vi godkänner inte kompletteringar efter sista ansökningsdatum, bortsett från sådana som vi uttryckligen ber om. Expertgruppen agerar rådgivande till Energimyndigheten.

Energimyndigheten kan komma att begära att du lämnar in en komplettering av ansökan om vi finner skäl för det.

Energimyndigheten gör en kreditupplysning på sökande företag.

Energimyndigheten fattar därefter beslut om bifall eller avslag för er ansökan och beaktar då expertgruppens bedömningar. Beslutet fattas tidigast i april 2020. Du får kort därefter ett besked av oss om vilket beslut som fattats och med vilka skäl beslutet har fattats.

8 Om ni beviljas stöd

För att stödet ska kunna betalas ut måste behörig representant för stödmottagaren (till exempel firmatecknare) bekräfta att den har tagit del av Energimyndighetens beslut och att den accepterar villkoren för stödet.

Utbetalning av stödet sker efter en utbetalningsplan som finns beskriven i beslutet som du får skickat till dig. För mer information om utbetalning, se den villkorsbilaga som skickas med tillsammans med beslutet om ert stöd.

9 Utlysningen är en del av programmet Marin energiomvandling 2018-2024

Marin energiomvandling 2018 – 2024 bygger på Energimyndighetens [havsenergistrategi](#) som antogs våren 2017. Visionen för programmet är att havsenergikoncept utvecklade i Sverige bidrar till omställningen mot ett globalt hållbart energisystem. Detta genom forskning om och utveckling av tekniker, system och frågeställningar relaterade till produktion av el från havet. Programmet omfattar vågkraft, strömkraft samt salt- och temperaturgradientkraft. Fokus ligger på tekniker med potential att kommersialiseras innan 2030. Programmet förväntas därför få en stark tyngdpunkt mot de två första teknikerna,

det vill säga vågkraft och strömkraft, då dessa bedöms ha uppnått en mognadsgrad som möjliggör kommersialisering inom tidsramen

Den främsta marknaden för havsenergiomvandlingssystem förväntas ligga utomlands men Energimyndigheten bedömer att en satsning på forskning och innovation inom havsenergi i Sverige är motiverat utifrån Sveriges starka, och i flera fall världsledande, position både inom forskarvärlden och det företagsdrivna innovationsområdet. Satsningen via detta program förväntas i förlängningen skapa tillväxt i Sverige genom att ge upphov till ökad export och en ökad andel exporterande företag samt öka antalet arbetstillfällen i Sverige.

Då marknaden i första hand förväntas ligga utomlands ses internationella samarbeten som strategiskt viktiga. Därför, och för att få en bättre överblick över Energimyndighetens satsningar på havsenergi, inkluderar programmet även Energimyndighetens internationella satsningar, såsom nya aktiviteter inom till exempel IEA OES och OCEANERA-Net Cofund.

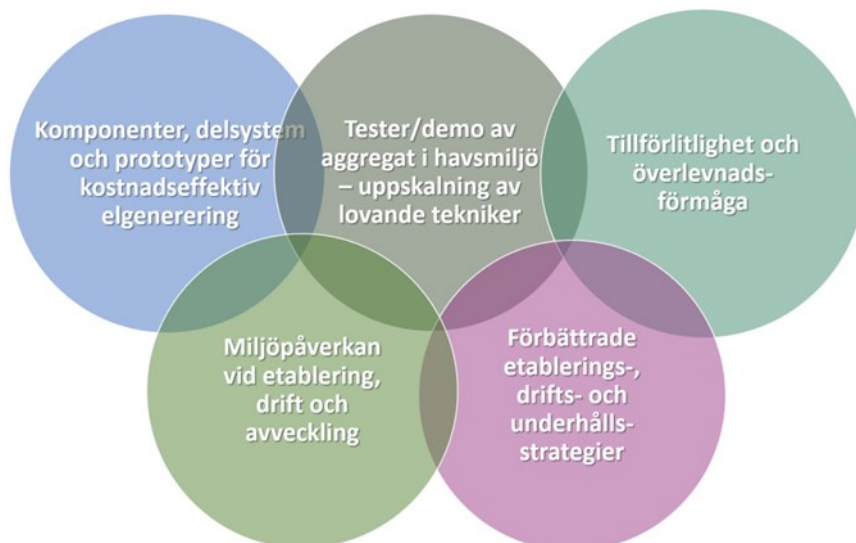
Målen för programmet kan sammanfattas i tre kategorier: mål för en fortsatt utveckling av kostnadseffektiva och hållbara havsenergisystem i Sverige; mål för en stärkt värdekedja i Sverige som inkluderar nya aktörer; samt mål för en hög grad av kunskapspridning och samverkan, både inom Sverige och internationellt.

Satsningen inom programmet Marin energiomvandling 2018-2024 omfattar totalt 105 miljoner kronor. En årlig utlysning planeras att hållas de första fyra åren. Vid eventuellt beslut om förlängning av programmet planeras även en årlig utlysning de följande två åren. Därutöver kan ytterligare utlysningar tillkomma inom ramen för Energimyndighetens internationella samarbeten.

Insatserna inom programmet riktas mot de i strategin fem utpekade fokusområdena (se nedan).

9.1 Fokusområden

Programmet har fem identifierade behovsområden (se figur 1): utveckling av komponenter, delsystem och prototyper för kostnadseffektiv elgenerering; förbättrad tillförlitlighet och överlevnadsförmåga; ökad kunskap om miljöpåverkan; förbättrade etablerings-, drifts- och underhållsstrategier samt test och demonstration av aggregat i havsmiljö. Dessa är ej rankade inbördes och beskrivs nedan.

Figur 1. Fokusområden

9.1.1 *Miljöpåverkan vid etablering, drift och avveckling*

Haven är redan hårt ansträngda till följd av mänskliga aktiviteter, vilket ställer höga krav på ansvarstagande vid etablering av verksamhet i havsmiljö. För havsenergiindustrins trovärdighet, och då havsenergi i viss mån konkurrerar med andra förnyelsebara energitekniker, är det viktigt att dess miljöpåverkan är så liten som möjligt. Det är därför angeläget att näringsliv och myndigheter tar ett ansvar för att säkerställa hållbara installationer som minimerar miljöpåverkan. Idag är kunskapen om vilken påverkan som olika former av parker för marin energiomvandling kommer ha på sin omgivning begränsad. Exempelvis behöver branschen bygga upp mer kunskap kring ljud från havsenergisystem och dess påverkan på miljön i havet. Systemen behöver även kunna hantera påväxt från exempelvis alger och havstulpaner. Vidare behövs det fler studier om elektromagnetism, materialegenskaper och risk för utsläpp samt miljöpåverkan av dessa aspekter. Miljöpåverkan inkluderar även interaktionen mellan marina energiomvandlingstekniker och det marina ekosystemet såsom fiskar och sälar. Ytterligare aspekter som behöver beaktas är uppskalning och ackumulerade effekter av havsenergisystem samt metodik för att övervaka, bedöma och värdera miljöpåverkan t.ex. genom livscykelanalys. De studier som genomförs inom programmet ska bygga kunskap som kan ge underlag som kan stötta tillståndsprocesser och processer med framtagning av havsplaneringar. Detta kan till exempel innebära att identifiera vilka intressen som kan kombineras med varandra och vilka som kommer att stå i direkt konflikt.

9.1.2 *Tillförlitlighet och överlevnadsförmåga*

För att säkra den marina energiindustrins framtida konkurrenskraft i det globala energisystemet är det avgörande att kunna visa på hög överlevnadsgrad och

tillförlitlighet av tekniker, och samtidigt åstadkomma en stor kostnadssänkning för elproduktionen. Aspekter som påverkar tillförlitligheten och överlevnadsförmågan hos marina energiomvandlingssystem är robusthet, underhållsbehov, stormstrategier, och delsystem såsom förankring, fundament och infästning. Utmaningarna medför ökat kunskapsbehov inom tillförlitlighetsmodellering såväl som konstruktion, testning och övervakning av system, delsystem och komponenter.

9.1.3 Komponenter, delsystem och prototyper för kostnadseffektiv elgenerering

Den marina energibranschen präglas i dag av en mängd olika koncept som befinner sig i olika stadier av mognadsgrad. I framtiden kommer marknaden troligtvis att konsolideras, och antalet olika koncept minska till ett fåtal. Det är därför viktigt att redan i ett tidigt skede studera energiomvandlingsförmågan för olika våg- och strömkraftstekniker samt salt- och temperaturgradientkraftstekniker genom modellering (t.ex. med hjälp av generiska modeller), design och prototyper. Delsystem och komponenter är också en viktig kostnadsfaktor och behöver utvecklas och testas. Det kan exempelvis vara delsystem för kraftöverföring eller kontroll och övervakning. Ökad kunskap behövs också inom uppskalning av enskilda enheter av ett koncept till parker. Ovan nämnda utvecklingsbehov behöver genomföras med stark koppling till ekonomiska modeller och beräkningar.

9.1.4 Tester och demonstration av aggregat i havsmiljö – uppskalning av lovande tekniker

Erfarenheter från flera tidigare havsenergiutvecklingsprojekt har visat att de största utmaningarna börjar visa sig när man testar koncepten i verklig havsmiljö. Test och demonstration i full- eller delskala av aggregat i havsmiljö är därför ett nyckelsteg i utvecklingen av havsenergiomvandlingssystem. Det möjliggör provning av tekniska lösningar i den relevanta användningsmiljön och verifiering av prestanda och tidigare resultat från beräkningar, bassängtester eller test på land. Det är avgörande information för att fastställa prestandaspecifikationer och kostnadsberäkningar som efterfrågas av potentiella kunder och investerare. För att undvika att upprepa tidigare misstag inom havsenergiutvecklingsprojekt är det här viktigt att tillgodogöra sig erfarenheter från andra demonstrationer.

9.1.5 Förbättrade etablerings-, drifts- och underhållsstrategier

Kostnaden för installation, drift och underhåll är i nuläget hög, vilket begränsar möjligheterna att snabbt komma ner i låga elproduktionskostnader. För att sänka kostnaderna behöver lösningar kring installationsmetoder och drifts- och

underhållsstrategier utvecklas och förbättras. Exempel på detta är sjösättning med mindre billigare fartyg, modulära system som möjliggör underhåll på annan plats, affärsmodeller eller underhållsstrategier som utnyttjar synergier med andra näringar (olja/gas, vindkraft etcetera). Det finns också driftsstrategier som möjliggör bättre energiupptagning i parker samt vid olika drifttillstånd (till exempel vid tidvatten). I samband med dessa aktiviteter är hälsa och säkerhet viktigt att prioritera, vilket gör att även riskanalys ingår som ett behovsområde.

10 Om du har frågor

Vi på Energimyndigheten svarar gärna på eventuella frågor om utlysningen. Vi får dock inte kommentera projektidéer eller lämna rekommendationer utan kan endast svara på frågor om själva utlysningen.

Tänk på att det brukar vara många som ringer sista dagen som utlysningen är öppen och att det därför kan vara svårare att få hjälp då. Energimyndigheten finns endast tillgänglig för frågor fram till klockan 16.00, därefter kan du inte räkna med att få hjälp och stöd. Vi lämnar support fram till kl. 16.00 samma dag som utlysningen stänger.

Teknisk support för E-kanalen

Telefon: 016-544 22 11

Mejladress: ekanalen@energimyndigheten.se

Övriga frågor om utlysningen

Maria Olsson tel: 016-542 06 29

Mail: maria.olsson@energimyndigheten.se

Lars Karlbom tel: 016-544 23 07

Mail: lars.karlbon@energimyndigheten.se

Elektra Kleusberg tel: 016-542 06 16

mail: elektra.kleusberg@energimyndigheten.se

Bilaga

Villkor för beviljade projekt

De villkor som gäller för beviljade projekt kommer att framgå av Energimyndighetens beslut om beviljat stöd. Nedan ges en beskrivning av villkoren.

Allmänt

Energimyndighetens beslut om stöd baserar sig på en överenskommen projekt- och kostnadsplan. Den del av kostnaderna som inte täcks av stödet från Energimyndigheten ska bestridas med egna medel eller med medel från annan finansör. Stödmottagaren svarar för finansiering av kostnadsökningar som uppstår under projekttiden. Energimyndighetens beslut om stöd, som inte avser innevarande budgetårs stödmedel, gäller endast under förutsättning att Energimyndigheten får/disponerar erforderliga medel.

Förskjutningar av kostnader mellan kostnadsslagen accepteras upp till 10 procent inom varje kostnadsslag, under förutsättning att totalramen inte förändras. Större förändringar kräver Energimyndighetens godkännande.

1 § Stödberättigande kostnader

Allmänna krav

Med stödberättigande kostnader menas de kostnader som stödmottagaren har för att genomföra sin del av projektet. Vilka kostnader som är stödberättigande i ett projekt och hur stor andel av dessa kostnader som stödmottagaren kan få stöd för beror på vilken stödgrund Energimyndigheten har fattat sitt beslut om stöd mot. Stödgrunden framgår av Energimyndighetens beslut om stöd.

För att vara stödberättigande ska kostnaden:

- vara skäligen och ska ha uppkommit för genomförandet av projektet,
- vara faktisk och reviderbar, vilket innebär att den ska kunna återfinnas i stödmottagarens bokföring. En stödmottagare kan till exempel inte få stöd för arbete som utförs utan lön. Kostnaden får inte heller vara uppskattad,
- bäras av stödmottagaren, vilket innebär att en stödmottagare bara får ta upp sina egna bokförda kostnader,
- vara fastställd i enlighet med god redovisningssed, och
- ha uppkommit i projektet och under den projektid som framgår av beslutet om stöd. Kostnader som uppkommit före eller efter den i beslutet angivna projektiden är inte stödberättigande.

I redovisningen ska projektkostnaderna vara redovisade på ett sådant sätt att de är särskiljbara från organisationens övriga transaktioner.

Lönekostnader

Direkta kostnader

Direkta kostnader för personal (lön och lönebikostnad) ska redovisas som lönekostnader i den omfattning som dessa personer arbetar i projektet. Med lönebikostnader avses sociala avgifter enligt lag, obligatoriska pensionsavsättningar, obligatoriska försäkringar och avgifter samt semesterersättning. Eftersom lönekostnaden ska vara reviderbar krävs att stödmottagaren redovisar arbetad tid i projektet.

Lönekostnader differentieras med avseende på personalkategori. Följande takbelopp gäller dock för lönekostnader om inte annat framgår av Energimyndighetens beslut om stöd:

- Kategori 1 – Chefstjänstemän och seniora forskare: högst 825 kronor per timme
- Kategori 2 – Teknisk personal: högst 550 kronor per timme
- Kategori 3 – Rutinmässiga arbetsuppgifter: högst 300 kronor per timme.

Observera att lönekostnaden ska vara verklig. Den får alltså inte vara uppskattad eller en schablon. Detta innebär att om lönekostnaden är lägre än takbeloppet för tillämplig kategori, ska det lägre beloppet (dvs. den verkliga lönekostnaden) gälla.

Indirekta kostnader

Indirekta kostnader (overhead-kostnader) är allmänna omkostnader som inte uppkommer som en omedelbar följd av projektet under projekttiden. Detta gäller löner och arvoden till personal som inte arbetar specifikt med projektet, till exempel personal som arbetar med ekonomi eller administration som inte är projektspecifik, men även ersättning till ledningsfunktioner såsom VD och styrelseledamöter.

Universitet och högskolor kan få stöd för indirekta kostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar.

Stödmottagare som inte bedriver ekonomisk verksamhet (t.ex. kommuner och institut som inte bedriver ekonomisk verksamhet) kan få stöd för indirekta kostnader med högst 30 % på sina stödberättigande direkta kostnader för personal (lön och lönebikostnader). Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, förutsatt att projektet genomförs i den icke-ekonomiska verksamheten.

Stödmottagare som är företag (stödmottagare som bedriver ekonomisk verksamhet) kan inte få stöd för indirekta kostnader. Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, om projektet genomförs i den ekonomiska verksamheten.

§ 2 Utbetalning av stöd

Utbetalning av stöd sker, om annat ej anges i beslutet, mitt i projektperioden för respektive budgetår utan föregående rekvisition. Stödet täcker mervärdesskatt endast då denna uppkommer som nettokostnad hos Stödmottagaren (gäller endast universitet och högskolor). Verifikationer för de redovisade kostnadsposterna ska vid anfordran insändas till Energimyndigheten. Medel som inte har förbrukats ska återbetalas. Förskott kan lämnas med högst 30 procent av det totala stödbeloppet (gäller endast universitet och högskolor). 15 procent, eller annan procentsats som framgår av beslutet, av beviljade medel kan innehållas tills slutrapportering enligt § 4 inkommit och godkänts av Energimyndigheten.

§ 3 Arbetsgivareförhållande

Energimyndigheten är inte arbetsgivare eller uppdragsgivare för stödmottagaren eller annan som denne anlitar för projektet. Energimyndigheten gör således inte avdrag för skatter, socialförsäkringsavgifter etc.

§ 4 Underrättelseskyldighet angående finansiering

Stödmottagaren är skyldig att omgående skriftligen underrätta Energimyndigheten om medel för projektet i beslutet söks eller erhålls från annan än Energimyndigheten.

§ 5 Rapportskyldighet

Rapporter och enkäter enligt nedan ska inges enligt Energimyndighetens anvisningar. Om särskilda redovisningar krävs därutöver anges det i beslutet.

Årsrapport

Universitet och högskolor är skyldiga att för varje budgetår på Energimyndighetens begäran inlämna årsrapport, rörande institutionens och/eller forskargruppens samlade verksamhet.

Lägesrapport

Lägesrapport rörande projektets verksamhet ska lämnas på Energimyndighetens begäran. Den ska innehålla en beskrivning av projektets hittillsvarande verksamhet och resultat samt en ekonomisk redovisning. Dessutom kan Energimyndigheten begära att rapporten ska innehålla en teknisk statusrapport. Lägesrapporten ska lämnas till Energimyndigheten senast det datum som anges i beslutet.

Ekonomisk Redovisning – gäller endast företag

Ekonomisk redovisning ska lämnas en till två gånger årligen på en särskild blankett som tillhandahålls av Energimyndigheten eller hämtas på myndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se). Redovisning ska lämnas in senast vid i beslutet angivet datum.

Slutrapport

Slutrapport ska redovisa projektresultaten samt innehålla en beskrivning av projektets genomförande och måluppfyllelse. Dessutom ska rapporten innehålla en sammanfattning av projektresultaten på engelska om högst 200 ord. Rapporten ska lämnas till Energimyndigheten senast det datum som anges i beslutet.

En ekonomisk slutredovisning ska inges senast vid i beslutet angivet datum och på en särskild blankett som tillhandahålls av Energimyndigheten eller hämtas på myndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se).

Enkät

I slutet av varje år ska du som stödmottagare fylla i en enkät och lämna till Energimyndigheten. Vi samlar på uppdrag av till regeringen in uppgifter från samtliga stödmottagare för att redovisa ett antal resultat i indikatorform i vår årsredovisning.

§ 6 Ändringar

Väsentliga ändringar inom den av Energimyndigheten godkända projekt- och kostnadsplanen ska i förväg anmälas till Energimyndigheten för prövning och godkännande. Inträffar omständighet av väsentlig betydelse, som får till följd att projektet avbryts, försenas etc., ska stödmottagaren omgående underrätta Energimyndigheten. Stödmottagaren är skyldig att omgående anmäla namn- och adressändring.

§ 7 Publicering

Projektresultaten ska publiceras. Publicering ska göras i enlighet med god internationell sed för publicering av forskningsresultat.

Stödmottagaren har rätt att skydda resultaten med patent eller annan immateriell skydds rätt och därvid avvakta med publicering intill dess eventuella ansökan om sådan skydds rätt inlämnats till berörd patentmyndighet. Avser stödmottagare att skydda resultaten ska detta meddelas Energimyndigheten. Ansökan till patentmyndighet ska inlämnas utan dröjsmål. Önskar stödmottagaren fördröja publicering av annat skäl än ovan nämnda eller avstå från publicering av visst resultat ska Energimyndighetens skriftliga medgivande därom inhämtas från fall till fall.

Vid all presentation av projektet ska anges att arbetet utförts med stöd från Energimyndigheten (namnet återges på engelska med Swedish Energy Agency).

§ 8 Rätt till resultat

Stödmottagaren eller resultatens rättsinnehavare innehar den kommersiella nyttjanderätten över projektresultaten och har rätt att upplåta eller överlåta rättigheterna till annan.

Om rättighet till projektresultat överlåts till ett företag som bedriver ekonomisk verksamhet ska kompensation som motsvarar marknadspriset för rättigheterna lämnas (gäller endast universitet och högskolor).

§ 9 Granskningsrätt

Energimyndigheten eller person/er som Energimyndigheten utsett (till exempel auktoriserad revisor) äger rätt att följa arbetet och ta del av handlingar som kan lämna upplysning om den tekniska och ekonomiska utvecklingen av projektet. För att möjliggöra granskning har Energimyndigheten rätt att utfärda särskilda anvisningar för redovisning.

Energimyndigheten har dessutom rätt att följa upp avslutat projekt genom att begära uppföljningsrapport, som ska utformas och inges enligt Energimyndighetens anvisningar. Sådan rapport kan begäras in vid tre tillfällen inom en tioårsperiod räknat från slutrapportdagen.

§ 10 Ändring av beslut

På stödmottagarens begäran med motivering kan Energimyndigheten medge välmotiverade ändringar i projektet.

§ 11 Upphävande av beslut

Energimyndigheten kan besluta att outnyttjat stöd ska innehållas alternativt att utbetalda medel, som ännu ej upparbetats, ska återtas om:

- a) förutsättningarna för projektets finansiering förändrats
- b) projektet inte bedrivs enligt den överenskomna projektplanen
- c) utsikter saknas för att inom rimlig tid nå tillfredsställande resultat i projektet (till exempel på grund av väsentligt ändrade förutsättningar eller konkurrensförhållanden) eller om projektets planenliga fortsättning inte kan anses säkerställd (till exempel på grund av obestånd om stödmottagaren är ett företag)
- d) stödmottagaren underlåter att underteckna och återsända ett exemplar av villkorsbilagan till Energimyndigheten.

§ 12 Återkrävande av utbetalt belopp

Utbetalt belopp jämte ränta 8 % (åtta procent) över gällande referensränta kan återkrävas med omedelbar verkan om:

- a) stödmottagaren inte lämnar föreskrivna rapporter enligt § 4
- b) stödmottagaren använder stödet till annat ändamål än vad som anges i den överenskomna projektplanen
- c) projektet inte bedrivs enligt den överenskomna projektplanen
- d) stödmottagaren i övrigt inte uppfyller skyldigheterna enligt villkorsbilagan eller de särskilda villkoren i beslutet.

§ 13 Innehållande av stöd

Energimyndigheten har rätt att stoppa vidare utbetalning av medel tills dess beslut har fattats att vägra utbetalning eller att återkräva beviljade medel enligt paragraferna 10 och 11. Ett sådant stopp av vidare utbetalning av medel kan även

omfatta utbetalningar till andra projekt som administreras av samma institution, företag eller motsvarande administrativ enhet, om Energimyndigheten så beslutar.

§ 14 EU:s statsstödsregler

Som villkor för stöd gäller att stödåtgärderna får upphävas eller ändras och stödet återkrävas om Europeiska kommissionen genom beslut som vunnit laga kraft eller Europeiska unionens domstol har funnit att stödet strider mot artikel 107 i fördraget om den Europeiska unionens funktionssätt. Beslut om upphävande eller ändring av stödåtgärderna fattas av regeringen. Därvid fastställs i varje enskilt fall villkoren för återbetalning av stöd.

Medgivande till tillgängliggörande av information

Energimyndigheten tillgängliggör information om projekt som finansieras av myndigheten på myndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se). Där kan allmänheten söka efter information om pågående och avslutade forskningsprojekt utifrån olika sökord, såsom forskningsämne, forskningsorganisation, projekttitel och projektledare. Stödmottagaren är ansvarig för att innehavare av eventuell upphovsrätt har medgivit tillgängliggörande och ska se till att upphovsrättsinnehavaren har rätt att lämna samtycke i varje enskilt fall. Till Energimyndighetens beslut om beviljande av finansiering följer en blankett om medgivande till tillgängliggörande av information. Genom att underteckna handlingen samtycker/samtycker inte behörig företrädare för stödmottagaren till att information som inte omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) som förekommer i projektet får göras tillgängliga för allmänheten.

Samtycke för personuppgiftsbehandling

Energimyndigheten tillgängliggör information om projekt som finansieras av myndigheten på myndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se). Till Energimyndighetens beslut om beviljande av finansiering följer en blankett om samtycke för personuppgiftsbehandling. Genom att underteckna handlingen samtycker/samtycker inte projektledaren till att dennes personuppgifter får behandlas av Energimyndigheten för att göras tillgängliga för allmänheten på myndighetens webbplats. Mer information om hur Energimyndigheten behandlar personuppgifter finns på Energimyndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se).

Allmän handling och sekretess

I princip all post och e-post till Energimyndigheten blir allmän handling. Det innebär bland annat att allmänheten och massmedia har rätt att begära att få ta del av innehållet. Även skrivelser och beslut som skickas från Energimyndigheten är allmänna handlingar. Rätten att ta del av allmänna handlingar som är offentliga är en del av offentlighetsprincipen.

Energimyndigheten får dock inte lämna ut uppgifter som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen. Det innebär att en handling eller vissa

uppgifter i en handling kan vara skyddade av sekretess. Det görs därför en sekretessprövning innan en handling lämnas ut i varje enskilt fall.

Sekretess gäller till exempel för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgifterna röjs.